
WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 8 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W MIELCU

Program realizacji doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2024/2025

*„Najbardziej twórcza ze wszystkich prac jest praca nad sobą,
która pozwala odnajdywać uroki młodości...”*

„Praca jest podstawowym powołaniem człowieka na tej ziemi”

św. Jan Paweł II

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019, poz. 325)

I. Cele realizacji doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej nr 8 w Mielcu.

1. CELE GŁÓWNE:

- ❖ Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka
- ❖ Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- ❖ Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych
- ❖ Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień
- ❖ Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Celem doradztwa zawodowego w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
- Celem doradztwa zawodowego w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
- Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

II. Formy realizacji doradztwa zawodowego:

- w klasach I–III na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego jako orientacja zawodowa
- w klasach IV–VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz podczas godzin z wychowawcą jako orientacja zawodowa

-
- w klasach VII, VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, godzinach z wychowawcą oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonego przez doradcę zawodowego w liczbie 10 godzin rocznie w każdym oddziale.

III. Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są:

- Dyrektor szkoły
- Szkolny doradca zawodowy
- Pedagog szkolny
- Pedagog specjalny
- Psycholog
- Wychowawcy
- Specjaliści
- Nauczyciele - wychowawcy świetlicy szkolnej
- Nauczyciele – bibliotekarze
- Nauczyciele i inne osoby zatrudnione w szkole

IV. Główne obszary działań w ramach WSDZ

1. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej.
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu. Pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów, pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
- wskazywanie możliwości kształcenia w systemie poza oświatowym.
- poruszanie się na rynku pracy.
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie
- rozwijanie postawy i umiejętności przedsiębiorczych poprzez prowadzone warsztaty, spotkania z przedstawicielami instytucji zewnętrznych w tym wizyty studyjne w zakładach pracy oraz spotkania na terenie szkoły z przedstawicielami różnych profesji.

2. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- spotkania dla rodziców służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci, prowadzone z udziałem instytucji zewnętrznych
- włączanie rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły, prezentowanie doświadczenia zawodowego z poszczególnych obszarów zawodowych,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej, współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi,
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej, przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- Konsultacje doradcze dla zainteresowanych rodziców i uczniów w umówionych terminach.

3. W ramach współpracy z nauczycielami obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu wychowawczo -profilaktycznego,
- współpraca z wychowawcami poszczególnych klas – prowadzenie warsztatów doradczych na godzinach wychowawczych, organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych instytucji, organizacja działań wspierających rodziców w wyborze dalszej drogi edukacji ich dzieci.
- współpraca z pedagogami i psychologiem szkolnym.

V. Współpraca z podmiotami w ramach WSDZ

1. Praca szkolnego doradcy zawodowego.
2. Praca nauczycieli, wychowawców, pracowników biblioteki, pedagogów i psychologa szkolnego, którzy w ramach współpracy ze szkolnym doradcą zawodowym, realizują treści z zakresu doradztwa zawodowego i poradnictwa kariery na lekcjach, np.: godziny wychowawcą, WOS –u, współuczestniczą w realizacji formy doradczej zwanej „rynkiem pracy” poprzez udział i współorganizowanie wycieczek do instytucji rynku pracy, na targi edukacyjne i targi pracy, organizując spotkania z przedstawicielami zawodów, przedstawicielami uczelni.
3. Współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi oraz Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Mielcu.

4. Intensywna współpraca w obszarze Sieci Doradców Zawodowych – wymiana dobrych praktyk, realizacja wspólnych przedsięwzięć, organizacja konferencji.

5. Przy realizacji zadań szkoła współpracuje z podmiotami:

- Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Mielcu
- Medyczo – Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu
- Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Prof. J. Groszkowskiego w Mielcu
- Powiatowy Urząd Pracy w Mielcu
- Mapa Karier (zasoby internetowe)

VI. Zadania szkolnego doradcy zawodowego

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.
3. Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologiem i/ lub pedagogami, programu do realizacji w ramach WSDZ.
4. Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologa i/ lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie WSDZ.
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
6. Realizowanie działań wynikających z Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego

VII. Realizacja zadań szkolnego doradcy zawodowego

Podstawa realizacji zadań doradcy:

Szkolny doradca zawodowy realizuje zadania na podstawie, zatwierdzonego przez dyrektora szkoły programu pracy realizacji WSDZ na dany rok szkolny. Wyznacznikiem opracowywania programu i planu pracy z uczniami, rodzicami i radą pedagogiczną są:

-
- Założenia programu i planu pracy doradcy zawodowego.
 - Czas pracy szkolnego doradcy zawodowego.
 - Aktywność i zaangażowanie uczniów.
 - Możliwości organizacyjne.
 - Dostępna baza i zaplecze merytoryczne.
 - Możliwość współpracy i integracji działań doradczych z przedstawicielami rady pedagogicznej.
 - Możliwość i skala współpracy z instytucjami rynku pracy oraz szkołami ponadpodstawowymi.

VIII. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

IX. Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne

Poradnictwo grupowe - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych).

Rynek edukacyjny i pracy - wizyty studyjne w szkołach ponadpodstawowych, obserwacje, wizyty w zakładach pracy, uczniowski wolontariat (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy).

Informacja edukacyjno – zawodowa (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół ponadpodstawowych. Wdrażanie do samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).

Badania /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze przeprowadzone w szkole.

X. Metody realizacji działań:

- praca w grupach klasowych
- porady dla rodziców
- przygotowanie ankiety dla uczniów
- badania ankietowe dla uczniów i rodziców

XI. Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:

- Lekcji wychowawczych i/lub warsztatów doradczych prowadzonych we wszystkich oddziałach klasowych.
- Zastępstw na lekcjach przedmiotowych.
- Wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych w szkołach ponadpodstawowych oraz zakładach pracy.
- Organizacja Targów Edukacyjnych dla rodziców i uczniów.

XII. Ewaluacja

WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej oraz wywiadów doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi dyrektorowi szkoły (radzie pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego.

XIII. Tematyka zajęć doradztwa zawodowego w klasie VIII w roku szkolnym 2024/25

1. Doradztwo zawodowe w klasie VIII jest realizowane w liczbie 10 godzin w ciągu roku :

- w I semestrze w klasie VIII A

2. Obejmuje cztery bloki tematyczne:

- ❖ Samopoznanie (predyspozycje i ograniczenia)
- ❖ Informacje edukacyjno-zawodowe i zawodoznawcze
- ❖ Kompetencje miękkie
- ❖ Rynek pracy i lokalny rynek pracy

Klasa 8

1. Lekcja organizacyjna. Tematyka zajęć. Moje mocne i słabe strony. Samoocena w planowaniu przyszłości.
2. Organizacja szkolnictwa w Polsce. Który typ szkoły wybrać? Prezentacja oferty lokalnych szkół ponadpodstawowych oraz przypomnienie schematu systemu edukacji.
3. Typy szkół ponadpodstawowych. 4 filary wyboru szkoły. Psychotest: Jaka szkoła do Ciebie pasuje.

-
4. Liceum - czy jest dla Ciebie dobrym wyborem i czego się w nim nauczysz. Kwestionariusz zainteresowań zawodowych.
 5. Technikum. Czego się nauczysz, co po nim robić i dla kogo jest dobrym wyborem. Karta zainteresowań.
 6. Szkoła branżowa. Jakich zawodów można się w niej uczyć i co po niej robić. Charakterystyka grup zawodowych - ankieta skłonności zawodowych.
 7. „Czy to czego teraz się uczę przyda mi się w przyszłości?”. Analiza zawodów w kontekście wiedzy z wybranych przedmiotów.
 8. Moja przyszłość edukacyjno – zawodowa. Co dalej po szkole podstawowej? Rozpoznaję swoje aspiracje. Sztuka wyznaczania celów.
 9. Zasady rekrutacji do szkół średnich. Jak zarejestrować się w systemie „Nabór Szkoły ponadpodstawowe” VULCAN? Obliczanie punktów do szkół średnich.
 10. Autoprezentacja czyli sztuka przedstawiania siebie. Jak pomogły mi zajęcia z doradztwa zawodowego?